

older adults, but precautions are still needed in a pandemic called "social distance" to reduce interpersonal contact and thereby minimize transmission of the virus. Approximately 264 million children and adolescents are out of school (UNESCO, 2017), and the pandemic has further exacerbated the situation. The more the pandemic grows, the more schools, colleges and universities are closed, contributing to the transition to online learning. The time has come to rethink and rebuild our education system based on the current situation. In the aftermath of the COVID-19 crisis, online education has been a pedagogical breakthrough from a traditional method to a more modern approach to teaching and learning, from class to Zoom, from personal to virtual, from seminars to webinars. Around the world, the entire education system, from primary to tertiary, was destroyed during the isolation of the new coronavirus disease 2019 (COVID-19). The pandemic has prompted a re-examination of the main points of online learning in education, as well as how existing educational resources can help transform formal education online through virtual classrooms and other online resources. The process of online teaching-learning modes is perceived by teachers and students in different ways, sometimes causing difficulties and controversy in the effectiveness of their use.

DOI 10.31718/2077-1096.20.3.238

УДК 378.147:544]:004.9

Зозулинець Д.М., Чернега Г.В., Самелюк Ю.Г., Пряхін О.Р., Каплаушено А.Г.

АДАПТАЦІЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ВИКЛАДАННЯ ФІЗКОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ

Запорізький державний медичний університет

Адаптація сучасних інформаційно-освітніх технологій до навчального процесу у вищій школі - це характерна особливість педагогічної науки і її найважливіша складова. Інтерактивні комп'ютерні моделі і інноваційні технології в даний час широко використовуються в навчально-пізнавальній діяльності студентів практично на всіх кафедрах університету. В даний час зростає роль медійно-інформаційного середовища, особливо мережі Інтернет. Позитивним тут є постійний доступ до повної, сучасної інформації в електронному вигляді, можливість її зберігання, неодноразовості використання. Однак, є і негативна сторона питання. У великому потоці багатогранної інформації студенту важко орієнтуватися. Особливо студенти першого та другого курсів при підготовці до практичних занять не можуть виділяти головне, не можуть визначити обсяг досліджуваного матеріалу за навчальною програмою. Мета. Проаналізувати шляхи адаптації студентів до медійно-інформаційних технологій при вивченні предмета. Матеріали та методи дослідження. Аналіз матеріалів методичних конференцій, довідкової літератури, досвіду роботи кафедри за останній період, методичної роботи кафедри.

Ключові слова: Microsoft Teams, дистанційна освіта, інформація, студенти, навчальний процес.

Вступ

В теперішній час проходить адаптація сучасних інформаційно-освітніх технологій до навчального процесу у вищій школі - це характерна особливість педагогічної науки та її найважливіша складова.

Зараз зростає роль медійно-інформаційного середовища, особливо мережі Інтернет в навчанні студентів. Така ситуація має як позитивну, так і негативну сторону. Позитивним тут є постійний доступ до повної, сучасної інформації в електронному вигляді, можливість її зберігання, неодноразовості використання. Негативна сторона питання у великому потоці багатогранної інформації студенту важко орієнтуватися. При підготовці до практичних занять деякі студенти не можуть виділяти головне, не можуть визначити обсяг досліджуваного матеріалу.

Мета

Проаналізувати шляхи адаптації студентів до медійно-інформаційних технологій при вивченні предмета та зручність навчання за допомогою персональних комп'ютерів та Інтернет ресурсів.

Матеріали та методи дослідження

Аналіз матеріалів методичних конференцій, довідкової літератури, методичної роботи кафедри. Також було проведено дослідження під час навчання студентів, в режимі карантину, через соціальні мережі (Microsoft Teams, edX).

Результати та їх обговорення

Проведено аналіз впровадження розробок принципово нових підходів до освоєння навчального матеріалу студентами. Мультимедійні методики замінюють традиційні форми навчання. Сучасні студенти все рідше звертаються до друкованих підручників, розробок, методичок, збірок задач.

Найчастіше користуються планшетами, комп'ютерами та телефонами через те, що за допомогою Інтернету можна скористатися інформацією в відео форматі та знайти інші ресурси інформації.

Викладачами кафедри були написані тексти лекцій в електронному варіанті, прагнучи викладати матеріал найбільш доступно, насичуючи його графіками, ілюстраціями, схемами устано-

вок, приладами, які використовуються в практичній медицині і фармації.

Створено електронні розробки до практичних занять та електронний підручник з фізичної та колоїдної хімії для студентів фармацевтичного факультету та навчальних посібників для заочного відділення. Крім того, на кафедрі є електронний підручник з медичної хімії для студентів медичного факультету, які навчаються за спеціальністю «Лікувальна справа» та «Стоматологія». Студенти можуть безперешкодно багаторазово користуватися наданими матеріалами і, при необхідності, скопіювати на свої електронні носії для використання в домашніх умовах в зручний час.

Незважаючи на дорожнечу і трудомісткість створення комп'ютерного класу, підготовки тестових завдань, комп'ютеризація носить позитивний характер. Особливу значущість придбав комп'ютерний клас кафедри після підключення до мережі Інтернет. Студенти можуть використовувати для самонавчання інформацію по курсу, використовуючи тести, конспекти лекцій та багато інших напрацювань кафедр інших вищих навчальних закладів України, ближнього і далекого зарубіжжя. Однією зі зручностей комп'ютеризації є можливість оновлення інформації, її доповнення в режимі онлайн. В Запорізькому державному університеті введено електронний читацький квиток, який дозволяє: користуватися електронним каталогом, прослуховувати аудіолекції, використовувати електронні ресурси кафедри і університетської бібліотеки з доступом до локальної та загальної мережі, переглядати відеозаписи практичних занять.

В рамках практичного навчання студентів медичних вузів особливо важлива уніфікація одержуваної інформації з урахуванням нових наукових даних, новітніх технологій, методик обстеження. Комп'ютерне тестування виконує навчальну, тренінгову та контролюючу функції.

Однак, тотальна комп'ютеризація має і негативні сторони, однією з яких є миттєве надання інформації, без розуміння механізму дії, суті процесу і тим більше до придбання практичного досвіду. Студент отримує інформацію, а не освіту. Він не вчиться диференціювати, узагальнювати, аналізувати і застосовувати «інтернетну інформацію» до вирішення ситуаційних завдань, вчиться використовувати чужий інтелект, а не розвиває свій, не удосконалює свою розумову, пізнавальну та інтелектуальну функцію.

У зв'язку з пандемією у світі COVID-19, у Запорізькому державному медичному університеті було об'явлено карантин з метою недопущення занесення і поширення захворювань співробітників та студентів.

Виникла необхідність опанування студентами навчальної програми дистанційно за допомогою електронних ресурсів кафедри, дистанційних форм навчання (RATOS, edX, Teams на платформі Microsoft Office).

Викладачі кафедри розробили альтернативну

програму та алгоритм самостійної роботи студентів. Та саме за допомогою програми Microsoft Teams проводився навчальний процес під час карантину. За допомогою каналів та команд, які створювалися у Teams, студенти приєднувалися до практичних занять та лекцій. Також надсилали студентами завдання, як у вигляді письмової роботи, так і у вигляді тестів. Тестові завдання завантажувалися за допомогою Microsoft Forms, де також можливо переглянути результати тестування студентів. Всі завдання викладач продаивляється й має змогу прокоментувати роботу студента.

Важливим видом інформаційної бази знань є електронна бібліотека кафедри, яку можливо знайти на сайті кафедри, до якої включено в електронному вигляді створені викладачами кафедри підручники з медичної та фізикоїдної хімії на 3-х мовах: українською, російською та англійською. Це викликано тим фактом, що вітчизняні студенти та іноземні студенти з Арабських країн навчаються українською мовою, студенти-іноземці з Середньої Азії – українською та російською, а студенти з Індії – англійською мовою. Також саме на сайті кафедри можливо знайти, окрім підручників, відео матеріали з лекцій та лабораторних робіт, вебіари для підготовки студентів фармацевтичного факультету до ліцензійного іспиту «Крок-1».

Трансформація інформації за допомогою Інтернету забезпечує якісне зображення та звук. Кожному студенту було видано індивідуальне завдання у відповідності до графіка практичних занять. Навчальний процес супроводжується комп'ютерними заняттями як за розкладом, так і в індивідуальному режимі. Певну роль в дистанційному навчальному процесі відіграє глоссарне навчання, тобто опанування основних понять та професійного словника. А також розвиваючий тренінг, який складається з виконання домашнього завдання, оформлення протоколів з лабораторних робіт, написання рефератів з конкретної теми робочої програми.

Особливе значення має зворотній зв'язок. За допомогою Skype, Viber, Microsoft Teams та електронної пошти студенти мають можливість звернутися до викладача з будь-яким питанням.

Ступень засвоєння матеріалу перевірялась тотальним контролем знань, до якого входило комп'ютерне тестування з теми практичного заняття, розв'язання ситуаційних задач, тестування з «КРОК-1». Результати тестування надходили на кафедру. Їх було проаналізовано і оцінено в балах. Чесність атестації залежить від доброякості студента.

Вказана система навчання об'єднує потенціал професорсько – викладацького складу кафедри, особливі вимоги до якого в умовах дистанційного навчання продиктовано специфікою інноваційної дистанційної технології. Дистанційна освіта накладає відбиток і на самореалізацію викладача, який повинен мотивувати, консультива-

ти та контролювати навчальний процес. Інформатизація освіти знімає у студента психологічну напругу за рахунок переходу від суб'єктивних відношень «викладач-студент» до об'єктивних відношень «студент-комп'ютер-викладач». Привілея дистанційного навчання в тому, що студент сам вибирає особистий робочий темп і час, при якому якість наданих знань буде максимальною. Дистанційна освіта вчить студента виражати свої мислі, аналізувати проблемні ситуації, знаходити ефективні шляхи їх розв'язання, дає змогу більш швидкого адаптування, вчить плануванню та самоорганізації своєї діяльності.

Недоліком такого методу навчання є відсутність спілкування студент/викладач наживо, а також не дає студенту змогу набути умінь і практичних навичок. Дистанційна форма навчання може бути тільки частиною загального навчального процесу, але доцільна у надзвичайних обставинах.

Висновки

Реалії сучасної освіти потребують удосконалення методів викладу навчальної та наукової інформації. Необхідність адаптації сучасних інформаційно-освітніх технологій до навчального процесу у вищій школі очевидна. Але необхідно зберігати і традиційні методи навчання, щоб не створювати прірви між віртуальними, інтерактивними комп'ютерними моделями та реальною творчою індивідуальністю і компетентністю студента.

Реферат

АДАПТАЦИЯ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРЕПОДАВАНИИ ФИЗКОЛОИДНОЙ ХИМИИ

Зозулинець Д.Н., Чернега Г.В., Самелюк Ю.Г., Пряхин О.Р., Каплаушено А.Г.

Ключевые слова: Microsoft Teams, дистанционное образование, информация, студенты, учебный процесс.

Адаптация современных информационно-образовательных технологий в учебный процесс в высшей школе - это характерная особенность педагогической науки и ее важнейшая составляющая. Интерактивные компьютерные модели и инновационные технологии в настоящее время широко используются в учебно-познавательной деятельности студентов практически на всех кафедрах университета. В настоящее время возрастает роль медийно-информационной среды, особенно сети Интернет. Положительным здесь есть постоянный доступ к полной, современной информации в электронном виде, возможность ее хранения, неоднократности использования. Но, есть и негативная сторона вопроса. В большом потоке многогранной информации студенту трудно ориентироваться. Особенно студенты первых курсов при подготовке к практическим занятиям не могут выделять главное, не могут определить объем изучаемого материала по учебной программе. Цель. Проанализировать пути адаптации студентов к медийно-информационным технологиям при изучении предмета. Материалы и методы исследования. Анализ материалов методических конференций, справочной литературы, опыта работы кафедры за последний период, методической работы кафедры.

Summary

ADAPTATION OF MODERN INFORMATIONAL AND EDUCATIONAL TECHNOLOGIES TO TEACHING OF PHYSICOCOLLOID CHEMISTRY

Zozulinets D.N., Chernega G.V., Samelyuk Yu.G., Pryakhin O.R., Kaplausheno A.G.

Key words: Microsoft Teams, distance education, information, students, educational process.

Adaptation of modern informational and educational technologies to the educational process in universities is a characteristic feature of a pedagogical science and its important component. Interactive computer models and innovative technologies are now widely used to promote cognitive learning activity of students at almost all departments of the university. Currently, the role of the media and informational environment, especially the Internet is steadily increasing. Among the undeniable advantages of the latest information technologies is providing the constant access to complete, up-to-date information in electronic format, the options

Доцільно використовувати Microsoft Teams та інші програми на платформі Microsoft Office лише у надзвичайних ситуаціях. Оскільки за допомогою цих програм, студент може отримувати потрібну інформацію для опанування того чи іншого предмету.

Література

1. Galyamina IG. Proektirovanie gosudarstvennykh obrazovatel'nykh standartov vysshego professional'nogo obrazovaniya novogo pokoleniya s ispol'zovaniem kompetentnostnogo podhoda [Designing state educational standards of higher professional education of a new generation using the competence-based approach]: materials for the fourth meeting of the methodological seminar "Russia in the Bologna process: problems, tasks, prospects, Moscow; 2004 g.; 66 p. Available from: <http://www.rc.edu.ru/rc/bologna> works (Russian)
2. Erfan VY. Perspektivni naprjami i sposobi realizacii innovacijnih tehnologij u sistemi evropejs'koї vishhoї osviti: mizhnarodnij naukovij visnik Zakarpats'kogo derzhavnogo universitetu: U 2-h kn [Prospective direct and methods of implementation of innovative technologies in the system of European food education: International Science of the State of the State] Uzhgorod; 2010. 415 p. (Ukrainian)
3. Moskalenko VF, Volosovets OP, Yavorskiy OP. Vishha medichna osvita i Bolons'kij process: navchal'no-metodichni ta informacijno-dovidkovi materiali [Vishcha medical education and the Bologna process: initial-methodical and informational-preliminary materials]. Ministry of Health of Ukraine; 2005. 74 p. (Ukrainian)
4. Shulikin D. Vishha osvita Ukraini: vdoskonaliti normativnu bazu i pidvishhiti jakist' [Higher education in Ukraine: to improve the regulatory framework and improve quality]. Education of Ukraine. 2011; 13-14: 4-5. (Ukrainian)
5. Kardash NV. Dystantsiyna osvita s'ohodni: perevahy ta nedoliki [Dystantsiyna osvita u vyshchii shkoli]: materialy VIII mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi, Dnipropetrovs'k, 2005. p. 18-21. (Ukrainian)
6. Kukhareno VM, Berezenskaya SM, Bugaychuk KL, Oliynyk NY, Oliynyk TO, Rybalko OV, Sirotenko NG, Stolyarevskaya AL. Teorija ta praktika zmishanogo navchannja: monografija [Theory and practice of blended learning: monographia]. Kharkiv; 2016. 284 p. (Ukrainian)

to save data, to use them repeatedly. However, there is also a dark side of this issue. It may be difficult for students to navigate through a flux of multifaceted information, especially for the first and the second-year students when preparing to practical classes as they have not been taught to prioritize and to define the scope of the information they really need within the scope of the curriculum. This article is to analyze the ways of students' adaptation to media and information technologies in the course of their university disciplines. This analysis was based on investigating the relevant reports of the conferences, reference literature, methodological guidelines as well as the experience of our department in delivering the course for the last period.

DOI 10.31718/2077-1096.20.3.241

УДК: 37.018.43+614.46+616.314+613.95

Лісецька І.С., Ковалишин А.Ю.

ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ІФНМУ

Івано-Франківський національний медичний університет

Людство стикнулось з раніше не відомою хворобою - COVID-19, яка змінила та внесла корективи в усталені механізми життя. Ці зміни стосуються і сфери освіти, в тому числі – медичної. У зв'язку з карантинном, який запровадили в Україні для запобігання поширенню COVID-19, закрили заклади освіти, студентів перевели на дистанційне навчання. Організувати якісне онлайн-навчання за короткий проміжок часу, заряджати мотивацією до навчання і бути готовим до технологічних проблем – ось не повний перелік проблем, що повстали перед викладачами. Однак, стрімкий злет інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій, онлайн-інструментів у життя суспільства останніми десятиріччями став підготовкою для вирішення завдань та проблем. Практичні заняття з дитячої терапевтичної стоматології проводяться в форматі он-лайн конференції в програмі Microsoft Teams (попередньо створюються Класи для кожної підгрупи та події в програмі – в календарі відповідно розкладу, запрошуються студенти). Microsoft Teams – центр для командної роботи в Office 365, який є більш спрощеним варіантом систем управління навчанням, проте дозволяє навчальній групі комунікувати та обмінюватися файлами. Програма зручна, тому що об'єднує все в спільному робочому середовищі, яке містить чат для обговорень, файлообмінник та корпоративні програми. Студенти проходять по кожній темі тестування в системі відповідно до календарно-тематичного плану, отримують результат, який викладач конвертує в бали, відповідно до критеріїв оцінювання. Під час он-лайн заняття викладач опитує тему, корегує відповідь, пояснює моменти, що були незрозумілі, використовуючи попередньо завантажені матеріали – презентації, відео, фото, рентгенограми та ортопантомограми, що допомагає засвоїти матеріал. Для майбутніх лікарів-стоматологів надзвичайно важливими є практична підготовка, робота з реальними пацієнтами, відпрацювання мануальних та комунікативних навичок, тому під час дистанційного викладання дитячої терапевтичної стоматології вирішуються ситуаційні задачі та розбираються алгоритми виконання практичних навичок з метою максимального наближення студентів до практики. Дистанційне навчання – це цілеспрямований процес взаємодії викладача та студента, що ґрунтується на використанні сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій, які дозволяють здійснювати навчання на відстані, що актуально в умовах пандемії COVID-19.

Ключові слова: дистанційне навчання, медична освіта, викладач, студент, пандемія COVID-19.

Робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри дитячої стоматології „Сучасні підходи до збереження стоматологічного здоров'я у населення Прикарпаття”, номер держреєстрації 0115U001535 (2014-2020 рр.).

Вступ

Населення земної кулі цього року стикнулось з новим небезпечним ворогом, раніше не відомого людству вірусом SARS-CoV-2, який назавжди змінив та продовжує вносити корективи в усі без винятку усталені механізми життя. Ці зміни стосуються і сфери освіти, в тому числі – медичної. Пандемія коронавірусу COVID-19 та карантинні обмеження змусили майже всі країни переглянути освітні стратегії навчання. Згідно наказу МОН №406 від 16 березня 2020 року «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19» та офіційного листа «1/9-176 від 25 березня 2020 року «Щодо особливостей організації освітнього процесу під час каран-

тину» заклади освіти зобов'язані функціонувати дистанційно. Усі заклади освіти, у тому числі й Івано-Франківський національний медичний університет (ІФНМУ), змушені були швидко, практично за один день, зреагувати на нові реалії, загрозу, що несе пандемія, та перевести викладання дисциплін у дистанційний режим, причому було і залишається важливим, щоб освітній процес тривав та був якісним і безпечним [2, 5].

Мета роботи

Розглянути особливості організації навчального процесу на кафедрі дитячої стоматології під час дистанційного навчання.